

Піцьці не піцьваду з крана.

Наколькіякаснаявада ў нашайкраіне? Чаговартазасцерагацца? Штолепш, калодзежціводаправод? На гэтыя і іншыяпытанніадказваюцьспецыялістыРэспубліканскагацэнтрагігіены, эпідэміялогіі і грамадскагаздароўя, Міністэрствапрыродныхрэсурсаў, Міністэрства ЖКГ і інш.

Як рэгулюецца якасць вады?

— Якасць вады вызначаецца Санітарнымі правіламі і нормамаі 10-124 РБ 99, — гаворыць Наталля Халадзінская, намеснік галоўнага інжынера УП "Мінскводаканал".

Кантроль якасці ажыццяўляецца штодзённа. У мінулым годзе было адабрана 16 214 пробаў вады. У 15 023 пробах быў выкананы мікрабіялагічны аналіз вады. І толькі ў 0,068 працэнта былі знойдзены праблемы па мікрабіялагічных паказчыках. Гэта была вада з водазаборных калонак. А па хімічных паказчыках — 0,03 працэнта. Вада сёння ў сталіцы па ўсіх паказчыках адпавядае нарматыўным патрабаванням. У Мінску, па праўдзекажучы, даўно не адзначалася выпадкаў захворванняў.

Якасць вады таксама залежыць ад таго, з якіх крыніц яна ўзятая. Таму што вада з падземных крыніц мае высокую якасць (гэта вызначаецца складам пэўных соляў, якіх няма ў вадзе з паверхні). У нас толькі трэцяя частка насельніцтва Мінска і трэцяя частка Гомеля п'юць з паверхневых водазабораў. А ўся астатняя краіна п'е падземных водазабораў. — Зараз ідзецца прапрацоўка плана па пераводзе сталіцы цалкам на падземныя крыніцы, — кажа Наталля Халадзінская. — Гэта досыць дарагая працэдура, але гарадскія ўлады пагадзіліся на гэта.

"Ваду з крана можна піць сырой"

— Па выніках 2009 года па Беларусі 0,8 працэнта вады, якая не адпавядае гігіенічным нарматывам па бактэрыялагічных паказчыках, — кажа Ірына Жаўняк, урач-гігіеніст аддзялення камунальнай гігіены Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя. — А па рэкамендацыі Сусветнай арганізацыі аховы здароўя вадалічыцца бяспечнай у гігіенічных і бактэрыялагічных адносінах, калі гэты працэнт ніжэйшы за 5. Як бачым, у нас ён значна ніжэйшы. Таму ваду з крана можна спакойна піць нават не гатаваную і не баяцца кішэчнага расстройтва.

Фільтр можа стаць рассаднікам мікробаў

— Самы эфектыўны спосаб прыбраць мікраарганізмы — пракіпаць ваду, — распавядае Ірына Жаўняк. — А ў тым жа фільтры, калі вы ім карыстаецеся не кожны дзень, а з прамежкамі, мікраарганізмы вельмі добра размнажаюцца. Яны не абавязкова варобатворныя, але калі яны там падразмножыліся, невядома, што можа атрымаць. У краіне вада пастаянна абнаўляецца. І для мікраарганізмаў там няма ўмоў, каб развівацца і накіплявацца. Таму ў такім выпадку больш бяспечна піць ваду з пад крана.

Калі вада пахне хлоркай...

— Што датычыцца рэшткавага ўтрымання хлору, які бывае ў вадзе з паверхневых крыніц, гэта гарант таго, што ў вадзе не будзе варобатворных мікраарганізмаў. Гэты працэнт бяспечны пры пастаянным ужыванні для здароўя чалавека, — працягвае Наталля Халадзінская. — У вялікіх гарадах, такіх як Масква і Санкт-Пецярбург, напрыклад, на хлор ужо не звяртаюць увагі, яны прызвычаліся. Хлорную вадуможна піць з крана. Нават жывёлы п'юць такую ваду. Вось у мяне сястра жыла ў такім раёне, яе котка п'е ваду выключна з пад крана.

... а жалеза перавышае норму

— У нас жалеза ў палове ўсіх свідравін перавышае норму. У прынце, на здароўе чалавека гэта не аказвае ніякага ўплыву, — кажа Таццяна Мялешка, галоўны інжынер упраўлення камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства ЖКГ.

Па рэкамендацыях Сусветнай арганізацыі аховы здароўя лічыцца, што пры канцэнтрацыі жалеза да 2 мг на літр вады можна піць усё жыццё і не атрымаць захворвання, — сцвярджае Ірына Жаўняк. — Аднак такой вадзе мы не можам памаць бялізны і на смак яна досыць непрыемная. Не дапамогуць тут нават фільтры.

— Гэта вялікая праблема для Беларусі, — працягвае Таццяна Мялешка. — Але яе можна вырашыць з дапамогай будаўніцтва станцыі абезжалезвання.

Пабудова такіх станцыяў прадугледжвае праграма "Чыстая вада". За 2009 год было пабудавана 55 аб'ектаў вады забеспячэння і вады адвядзення. Каля 150 млрд руб. затрацілі. Плануецца, што каля 50 аб'ектаў будзе ўведзена сёлета.

Сёння станцыі абезжалезвання праектуюцца ў нас на больш высокіх нарматывах, чым у заходніх краінах.

Як даведацца, якая вада ў вас?

— Насамрэч проста прыйсці і прынесці ў бутэльцы сваю ваду з пад крана ў лабараторыю нельга. Вы ж не прыносіце з сабой кроў на аналіз. Яе бяруць у лабараторыі, — тлумачыць Ірына Жаўняк. — Ваду патрэбна правільна адабраць. Менавіта ад гэтага залежыць якасць аналізу. Бо нават калі вы набралі ваду з пад крана і хочаце даведацца, ці ёсць у ёй жалеза, вынік будзе залежыць ад таго, праз які час вада патрапіць у лабараторыю, прыякой тэмпературы яна правяла гэты час і г. д. Па інфармацыю пра сваю ваду лепш звярнуцца ў тэрытарыяльныя цэнтры гігіены і эпідэміялогіі. Можна пацікавіцца сітуацыяй у цэлым па раёне, а можна за грошы зрабіць аналіз толькі свайго крана.

Калодзежная вада — небяспеканітраты

— Калодзеж — неабароненая водная крыніца. Яго глыбіня не вялікая, таму і якасць вады залежыць ад сезона, ад наваколля, а таксама ад участка і яго чысціні, — тлумачыць Ірына Жаўняк. — Калі выліць вады з калодзежа на зямлю, то на 200 м глыбіні гэта будзе чыстая стэрыльная вада. А калі выліць побач з калодзежам, то яна не паспее прафільтравацца, пакуль дойдзе да ваданоснага гарызонту. Таму пры біральню каля калодзежа лепш не размяшчаць. Па выніках нашага кантролю бачна, што якасць калодзежнай вады значна горшая, чым вада праводнай. Па мікрабіялагічных паказчыках гэта 14 працэнтаў, а я казала, што бяспечнай вада з'яўляецца, калі гэты працэнт не вышэй за 5. Таму патрэбна асцерагацца піць з калодзежа ваду сырой, пажадана яе гатаваць. Затое ў калодзежнай вадзе ўтрыманне жалеза знаходзіцца ў норме. Аднак тут існуе іншая праблема — нітраты. У 28,6 працэнтаў калодзежаў выяўлена павышанае ўтрыманне нітраты.

Гэта тлумачыцца празмерным ужываннем мінеральных угнаенняў сельскімі гаспадаркамі. Нітраты існуючымі метадамі і фільтрамі (калі гэта не спецыфічныя фільтры, якія робяць ваду амаль дыстыляванай) не выдаляюцца.

— Нітраты ў шэрагу раёнаў у 10—20 разоў перавышаюць нарматывы, — гаворыць Раман Станкевіч, вядучы навуковы супрацоўнік дэпартаменту логіі Беларускага навукова-даследчага геалагаразведчага інстытута. — І сама страшнае, што ваду з нітратамі на смак немагчыма вызначыць. Вада з нітратамі нават больш смачная.

Рызыка рака ад нітраты

— Нітраты ў першую чаргу небяспечныя для немаўлят. Калі браць з калодзежа ваду і разводзіць на ёй малочную сумесь, дзіця можа атрымаць вялікія праблемы, — распавядае Ірына Жаўняк. — Нітраты замяшчаюць іоны жалеза ў гемаглабіне, які пераносіць кісларод. Тады з'яўляецца кіслароднае галаданне ў арганізме. У рэспубліцы ўжо было некалькі смяротных выпадкаў. Для дарослых

і

людзей стала гаўзросту могуць быць аддалены
янаступствы. Нітраты ў
асяроддзі страўніка пераўтвараюцца ў
нітразаміны —

гэта фактар рызыкі канцэрагенезу. Гэта не
значыць, што ў кожнага, хто п'е ваду з
павышанымтрыманнем нітрату, будзе рак,
але для
пэўных катэгорый гэта будзе фактар амрызыкі.

— Выйсце з гэтай сітуацыі —
бутыляваная вада, — кажа Ірына Жаўняк, —
Чалавек патрэбна 2,5 літравадкасці ў
дзень. Цалкам дастаткова і
прымальна купляць бутыляваную ваду.
Умывацца і мыць бялізну вадою з
павышанымтрыманнем нітрату можна без
праблем.

Самае галоўнае — у
кожнага чалавека ёсць выбар, якую ваду піць. І
ўсё залежыць ад вас і вашага выбару.

Настасся Занько.

История: Звезда.-2010.-23 сак.-С. 5.